

KOLEŻANKI, PIELEŃNIARKI ŚRODOWISKA NAUCZANIA I WYCHOWANIA I HIGIENISTKI SZKOLNE

Za nami kolejny rok szkolny z wyzwaniem z jakimi nie spotkałyśmy się przez wszystkie lata naszej pracy. W związku z ogłoszonym stanem pandemii KORONAWIRUSA nie miałyśmy możliwości zrealizowania wszystkich zadań, które przed nami były wyznaczone. Dla nas to ogromny dyskomfort psychiczny. Corocznie do zadań bieżących dołącza się konieczność zrealizowania badań przesiewowych i profilaktycznych badań lekarskich u dzieci 7 letnich, które jako 6 latki uczęszczały do przedszkoli, gdzie nie było Pielęgniarki lub Higienistki szkolnej, która organizowała i czuwała nad wykonaniem powyższych badań. Braki w tym zakresie obrazuje tabela zamieszczona poniżej.

LICZBY PRZEWODZONYCH LEKARSKICH BADAŃ PROFILAKTYCZNYCH uczniów klas 0

LICZBA SZKÓŁ ANKIETOWANYCH		LICZBA UCZNIÓW DO PRZEBADANIA	LICZBA UCZNIÓW Z WYKONANYMI LEKARSKIMI BADAANIAMI PROFILAKTYCZNYMI	LICZBA UCZNIÓW Z BRAKIEM WYKONANYCH LEKARSKICH BADAŃ PROFILAKTYCZNYCH
35	UCZ. ZE SZKOŁY, W KTÓRYCH JEST PIELEŃNIARKA	1070	977	93
% WYKONANIA			92,22%	7,78%
35	UCZ. Z PRZEDSZKOLA BEZ OPIEKI PIELEŃNIARSKIEJ	647	77	570
% WYKONANIA			11,90%	88,09%
		7,78%		

Tabela 1 . Liczba przeprowadzonych lekarskich badań profilaktycznych. Źródło: opracowanie własne- Jolanta Zajac (2018r.) Gdańsk

Tym samym mamy prawie jeden rocznik więcej do wykonania badań przesiewowych i profilaktycznych badań lekarskich u dzieci z klas pierwszych szkoły podstawowej, sytuacja taka ma miejsce od czasu wycofania opieki Pielęgniarki/ Higienistki szkolnej z przedszkoli. **Przed nami nowy rok szkolny i nowe wyzwania** z brakiem pewności jaki będzie jego przebieg. Czy edukacja odbywała się będzie w trybie stacjonarnym czy w trybie on – line. To właśnie od tego zależy możliwość realizacji świadczeń. W związku z sytuacją epidemiczną i brakiem możliwości zrealizowania wszystkich zadań w ubiegłym roku szkolnym, które będziemy uzupełniały i jednocześnie realizowały bieżące takie jak: badania przesiewowe, profilaktyczne badania lekarskie, poradnictwo czynne czy grupowa profilaktyka fluorkowa. Wystąpią niewątpliwie trudności w przeprowadzeniu profilaktycznych badań lekarskich z powodu nagromadzenia się dzieci z roczników zaległych (badania okresowe z powodu braku badań profilaktycznych w określonym terminie) jak i roczników bieżących. Należy również podkreślić, że z roku na rok dostrzegamy zwiększającą się liczbę uczniów z problemami zdrowotnymi. Wielokrotnie u jednego dziecka występuje kilka problemów zdrowotnych. Przedstawiam wyniki badań w tym zakresie.

Skala problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży szkolnej

ROK SZKOLNY 2001/2002														
Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów z problemami zdrowotnymi	zaburzenia w rozwoju somatycznym	zaburz. w rozwoju psychicznym	pedaczk	wady wzroku	Zaburzenia mowy	zaburzenia słuchu	alergie	Astmy oskrzelowe	choroby układu krążenia	choroby układu moczowego	zaburzenia narządu ruchu	cukrzyca	inne wymagające opieki specjalisty
29387	19871 75,3%	3027 11,3%	479 1,8%	114 0,43%	6134 23,2%	1212 4,6%	150 0,57%	1995 7,6%	460 1,7%	890 3,8%	259 1,0%	15086 57,2%	44 0,16%	1409 5,4%

ROK SZKOLNY 2015/2016														
Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów z problemami zdrowotnymi	zaburzenia w rozwoju somatycznym	zaburz. w rozwoju psychicznym	pedaczk	wady wzroku	Zaburzenia mowy	zaburzenia słuchu	alergie	Astmy oskrzelowe	choroby układu krążenia	choroby układu moczowego	zaburzenia narządu ruchu	cukrzyca	inne wymagające opieki specjalisty
20512	17709 86%	3783 18,4 %	824 4%	174 0,84%	5175 25,2%	1741 8,5%	182 0,9%	2813 13,7%	2346 11,4%	975 4,8%	272 1,3%	12985 63,3%	77 0,37%	2166 10,5%

Tabela 2 . Liczba problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. (opr. własne)

Powyższa tabela obrazuje również jak wiele zadań stoi przed Pielęgniarką wobec każdego dziecka, u którego występuje kilka problemów zdrowotnych jak i nielicznej grupy uczniów, którzy nie mają problemu zdrowotnego.

Czas nieobecności w szkole nie był czasem straconym lub jak wiele osób sądziło czasem wolnym dla Pielęgniarek. Był to czas na uporządkowanie dokumentacji i na doskonalenie zawodowe w trakcie webinarów, które zorganizowała firma MEDICOVER ze szczególnym uwzględnieniem Pielęgniarek Środowiska Nauczania i Wychowania. Z powyższą firmą OIPiP w Gdańsku podpisała umowę o współpracy w tym zakresie. We współpracy chodziło o stworzenie jak największych możliwości pozyskiwania najnowszych wiadomości przez nasze Koleżanki. W trakcie roku szkolnego niezwykle rzadko mamy możliwości uczestniczenia w szkoleniach, konferencjach, gdyż trudno w dniu pracy Pielęgniarki pozbawiać opieki naszych podopiecznych. Obecnie miałyśmy możliwość uczestnictwa w webinarach z wielu dziedzin, związanych z problemami naszych podopiecznych: zdrowotnymi, szkolnymi i społecznymi, z którymi spotykamy się w codziennej pracy oraz aktualnej wiedzy związanej z sytuacją epidemiczną, w której się znalazłyśmy. Tematy szkoleń wypływały z potrzeb naszych Koleżanek na terenie kraju. Szkolenia niewątpliwie poszerzyły naszą wiedzę i nabyłyśmy nowe umiejętności. W tym czasie wiele Pielęgniarek dzięki współpracy z Dyrekcją Szkoły i Wychowawcami klas przesyłało materiały edukacyjne dla uczniów i ich rodziców. Byłyśmy również obecne w czasie egzaminów klas ósmych i egzaminów maturalnych jak i zajęć świetlicowych dla dzieci z klas od 0 do klasy 3 szkoły podstawowej.

Obecnie przed rozpoczęciem roku szkolnego 2020/ 2021 proponuję moim Koleżankom, przygotowanie części dokumentacji na kolejny rok szkolny, planów pracy pielęgniarki szkolnej wręcz dwóch wersji, pracy w trybie stacjonarnym i trybie on – line, informacji do rodziców w poszczególnych klasach o zadaniach jakie będzie realizowała pielęgniarka. Gromadzenie danych do listy aktywnej i jej przygotowanie w formie elektronicznej tak, aby do 7 września 2020 r. zgodnie z wymogami została przekazana do Narodowego Funduszu Zdrowia. Stanowi ona bardzo duże wyzwanie w każdym roku szkolnym. Tylko przekazanie listy aktywnej gwarantuje nam środki finansowe na objęcie opieką dzieci szkolnych.

Komisja ds. Pielęgniarek Środowiska Nauczania i Wychowania działająca przy OIPiP w Gdańsku dziękuje za współpracę Instytutowi Matki i Dziecka w Warszawie i podjęte wspólne działania w zakresie zmiany zapisu w Ustawie o Opiece Zdrowotnej nad Uczniami, dotyczącej przekazywania dokumentacji zdrowotnej uczniów zmieniających szkołę, kończących szkołę średnią i aktualizacji dokumentacji zdrowotnej nad, którą prace trwają i nastąpią konsultacje. Sprawa dotycząca przekazywania dokumentacji zdrowotnej uczniów w chwili obecnej przysparza nam bardzo dużo problemów, a nawet przykrych sytuacji. Na każdym spotkaniu bez względu czy jest to Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego, czy spotkanie z Przedstawicielami Ministerstwa Zdrowia lub inne, proponujemy rozwiązania takie, które są możliwe do zrealizowania z zachowaniem wszelkich zasad ochrony danych osobowych i tajemnicy medycznej. Doskonałym posunięciem byłoby stworzenia komisji – zespołu składającego się z Przedstawicieli Ustawodawców i Praktyków, aby przepisy w wychodzących ustawach, zarządzeniach czy rozporządzeniach były dostosowane do realiów.

Pragnę również podziękować Pani Przewodniczącej ORPiP w Gdańsku , Annie Czarneckiej za wsparcie w środki ochrony osobistej(płyny dezynfekcyjne, przyłbice, maseczki, rękawiczki itp.) i całemu Zespołowi, który prowadził dystrybucje do odległych zakątków naszego województwa, nie narażając Pielęgniarek na dodatkowe niebezpieczeństwa związane z dojazdami po odbiór.

Zapraszam Panie do śledzenia strony internetowej OIPiP w Gdańsku w tym również zakładki „MEDYCINA SZKOLNA”. Są zamieszczane tam bieżące informacje. Kontaktujemy się wielokrotnie ze sobą, wymieniając doświadczeniami czy informacjami. Jednak pragnę podkreślić, iż za wszelkie decyzje związane z prowadzeniem działalności w realizacji świadczeń w Środowisku Nauczania i Wychowania podejmują Kierownicy-Dyrektorzy NZOZ, Prezesa wszelkiego rodzaju spółek czy Pielęgniarki, które założyły indywidualne lub grupowe praktyki pielęgniarskie. Komisja może być jedynie wsparciem dla Państwa. **Apeluję by Panie pracowały zgodnie z wszelkimi przepisami, które nas obowiązują. Przestrzegajmy obowiązujących procedur czy wytycznych z Ministerstwa Zdrowia, Narodowego Funduszu Zdrowia lub zaleceń Konsultantów ds. Epidemiologii czy Pielęgniarstwa Pediatricznego. Tylko postępowanie zgodnie z wytycznymi stanowi gwarancję bezpieczeństwa uczniów i naszego, o którym bardzo często zapominamy.** Starajmy się nie brać obowiązków nie przypisanych nam, gdyż przy tak licznych zadaniach nie podołamy ich realizacji. **Opierajmy naszą współpracę z Dyrekcjami szkół, Personelem Pedagogicznym na dialogu i wzajemnym zrozumieniu. Wspierajmy się wzajemnie, bądźmy doradcą. Szczególna sytuacja jaką jest doba Koronawirusa wymaga od wszystkich większego zaangażowania i opracowania planów wspólnego działania. Jest to bardzo trudne wyzwanie jednak nie jest niemożliwe do zrealizowania. W nadchodzącym roku szkolnym współpraca przy realizacji ogromu obowiązków będzie niezwykle istotna. Bo tylko dzięki bardzo dobrej współpracy będziemy mogły zrealizować tak liczne zadania, zarówno bieżące jak i zaległe, które stoją przed nami.** Życzę wszystkim moim Koleżankom dużo siły i wytrwałości oraz wspaniałej współpracy bo dzięki niej możemy realizować z sukcesem działania na rzecz naszych podopiecznych, a w miłej atmosferze wszelkie zadania realizuje się z przyjemnością.

Jolanta Zajac

Przewodnicząca Komisji ds. Pielęgniarek Środowiska Nauczania i Wychowania

OIPiP w Gdańsku